

Handläggare
Elina Gehlen
Telefon: 08-508 15 506**Till**
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2025-03-20

Skrivelse angående högtider på vård- och omsorgsboenden

Svar på skrivelse från stadsdelsnämnden

Förvaltningens förslag till beslut

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Förvaltningen har mottagit en skrivelse från Kristina Lutz m fl (M) och Lena Kling (L) angående högtider på vård- och omsorgsboende. Ärendet beskriver vikten av att uppmärksamma högtider för äldre vilket skapar gemenskap, glädje och motverkar ensamhet. Traditioner ger trygghet, och firanden bryter vardagens monotoni. Matglädje är en viktig del som kan öka aptiten och välbefinnandet. Genom att visa omtanke och inkludera äldre i firanden bekräftas äldres värde i samhället.

Skrivelsen avslutas med frågeställningar till förvaltningen att besvara.

Förvaltningen föreslår att Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden överlämnade den 30 januari 2025 en skrivelse från Kristina Lutz m fl (M) och Lena Kling (L) till förvaltningen för beredning.

Ärendet

Kristina Lutz m fl (M) och Lena Kling (L) skriver att uppmärksamma högtider för äldre är betydelsefullt för att skapa

gemenskap, öka livsglädjen och minska ensamhet. Högtider är ofta förknippade med starka minnen och traditioner som ger trygghet och glädje. Genom att anordna aktiviteter, bjuda in till firanden eller bara uppmärksamma en högtid kan vardagens monotoni brytas och social samvaro främjas.

Mat är en viktig del av många högtider. Genom att duka fint, baka eller servera något extra gott kan matglädjen främjas, särskilt för äldre med nedsatt aptit. Att lägga tid och omtanke på att fira tillsammans visar att äldre är en värdefull del av samhället och bidrar till äldres välmående.

Skrivelsen avslutas med fyra frågeställningar till förvaltningen att besvara:

- Vilka högtider har uppmärksammats på respektive vård- och omsorgsboende och på vilket sätt under 2024?
- I vilken utsträckning har de äldre fått vara med och påverka utformningen av firandet av dessa högtider, och vad har firandet bestått av? Vilka extraordinära insatser har gjorts under dessa firanden?
- Hur kan äldre lämna önskemål om högtider de önskar fira och hur hanteras sådana önskemål? Vilka högtider har inte firats, där det funnits ett önskemål om detsamma?
- Hur se planeringen ut inför högtider under 2025?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stöd, service och utveckling. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp och i pensionärsrådet 2025-03-13.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Nedan redovisas förvaltningens svar på skrivelsens frågeställningar. Svaren avser nämndens vård och omsorgsboende Hemmet för gamla.

Vilka högtider har uppmärksammats på respektive vård- och omsorgsboende och på vilket sätt under 2024?

Att skapa social samvaro, matglädje och fira högtider är en viktig del i arbetet på ett vård- och omsorgsboende. Under 2024 har de traditionella högtiderna såsom påsk, midsommar, nationaldag, pingst, allhelgonadag, advent, lucia, jul och nyår uppmärksammas och firats på Hemmet för gamla. Varje högtid uppmärksammas med den mat, de traditioner och dekorationer som hör till just det tillfället.

För att ge exempel på hur högtider tas tillvara och firas beskrivs här kort arrangemangen runt några av högtiderna.

Inför varje advent bakas pepparkakor, man tänder ljus och dricker kaffe i gemenskap. På varje enhet bakar boende och personal också pepparkakshus inför den pepparkakshusutställning som årligen anordnas i samlingsalen. Lucia firas tillsammans med barn från förskolan som sjunger luciasånger och det serveras lussebullar, kaffe och glögg. En gemensam eftermiddag med julpyssel och julfika anordnas och under juldagarna dukar man fint och det serveras traditionell julmat. Efter julen är det gemensam julgransplundring

Till midsommarfesten kommer varje år ett folkdanslag och underhåller och traditionell midsommarmat serveras. Vid allhelgonahelgen samlas alla som vill delta för att tända ljus och minnas de som har gått bort och är saknade. Det brukar bli en stämningsfull och värdig stund av eftertanke.

I vilken utsträckning har de äldre fått vara med och påverka utformningen av firandet av dessa högtider, och vad har firandet bestått av? Vilka extraordinära insatser har gjorts under dessa firanden?

På Hemmet för gamla finns ett boenderåd som samlas tillsammans med enhetschef och aktivitetsansvarig på enheten. På boenderådet tas olika aktiviteter och firande av högtider upp och diskuteras. Aktivitetsansvarig känner de boende väl och fångar i sitt dagliga arbete upp önskemål och tankar. Aktivitetsansvarig följer upp deltagande och vad som varit uppskattat efter varje genomfört tillfälle. Respektive kontaktperson har ansvar för den boendes välbefinnande bland annat genom att känna till vilka aktiviteter den boende tycker om och hur den boende vill delta.

För att skapa lite fler festligheter och avbrott i vardagen än vid de traditionella högtiderna anordnas gemensamma luncher i samlingsalen då man dukar långbord som smyckas efter säsong,

och extra god mat och dessert serveras. Det anordnas också temaeftermiddagar som kan handla om exempelvis olika landskap och varje enhet får då i uppdrag att tillsammans baka något kännetecknande för ett landskap. Därefter provsmakar man de olika bakverken och pratar om de olika landskapen. Tillfällen såsom våffeldagen och kanelbullens dag uppmärksammas också.

Annat som genomförts under året är pubkväll för boende och anhöriga med allsång, solosång, dans, drinkar och tilltugg. Under försommaren och hösten samlades boende och anhöriga och grillade korv, drack kaffe och sjöng tillsammans i trädgården. Efter sommaren ordnades en skördefest där alla smakade på olika bakverk med äpplen, päron och plommon och kräfts-kiva hölls traditionsenligt.

Hur kan äldre lämna önskemål om högtider de önskar fira och hur hanteras sådana önskemål? Vilka högtider har inte firats, där det funnits ett önskemål om detsamma?

Förutom att ta upp önskemål vid boenderådet kan varje boende eller dennes anhöriga och närstående prata direkt med kontaktpersonen eller annan personal på enheten. Aktivitetsansvarig tar gärna emot önskemål och idéer och anordnar aktiviteter som de boende önskar sig och trivs med.

Det har inte funnits någon högtid som boende önskat som inte kunnat firas men de boende tackade nej till surströmmingsfirande som därför inte anordnades.

Hur se planeringen ut inför högtider under 2025?

Många av aktiviteterna, särskilt runt högtider är tradition att fira och förekommer varje år. Under 2024 har en aktivitet som kallas ”gemensamt fredagsmys” med snittar, snacks och god dryck varit särskilt populär med många deltagare och verksamheten har också nu efter önskemål gemensam måndagsfika i samlingsalen med extra gott till kaffet. Vidare kommer verksamheten fortsätta med många av de aktiviteter som genomförts under 2024 och tillsammans med de boende fortsätta att utveckla stimulerande och smakliga aktiviteter.

Förvaltningen föreslår att Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar att överlämna detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Hanna Jakhammer	Lena Hedin
Tf stadsdelsdirektör	Avdelningschef
Skarpnäcks stadsdelsförvaltning	Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Skrivelse angående högtider på vård- och omsorgsboenden

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Hanna Jakhammer, Tf stadsdelsdirektör	2025-03-04
Lena Hedin, Avdelningschef	2025-03-04